

Tilastot-kärkiteeman kokous

Paikka: Maanmittauslaitos, nh. Rajamaa

Aika: 25.2.2019 klo 13-15

Paikalla:

Pasi Piela, Tilastokeskus

Tesmi Laakso, Tilastokeskus

Tapio Kytö, Tilastokeskus

Esa Tiainen, Maanmittauslaitos

Timo Aarnio, Maanmittauslaitos

Minna Veseloff, Maanmittauslaitos

Rina Tammisto, Tilastokeskus (poissa)

1. Tilannekatsaus ja työohjelma

Kokouksen aluksi käytiin läpi Pielan Paikkatietoverkoston vuosikokoukseen valmisteleva esitys Tilastot-kärkiteeman toiminnasta. Kärkiteeman konkreettiset tavoitteet liittyvät tilastoinnin aluejakojen kehittämiseen sekä paikkatietoja ja tilastoja yhdistävien SDG-indikaattorien jalkauttamiseen Suomessa.

- **Alueluokitukset**

Tilastokeskus ja SYKE pitivät lokakuussa 2018 ideariihen aluejakojen kehittämistä, mutta lopputuloksena todettiin, että SYKE on ollut tyytyväinen nykyisiin aluejakoihin. SYKellä on paljon omia ilmiöperusteisia aluejakoja. Kaupunki-maaseutu -luokitus on tarpeen päivittää, mutta asia ei ole vielä etenemässä (ei rahoitusta).

Yleisesti toiveena on aluejakojen pysyvyys, koska etenkin muuttuvat hallinnolliset aluejaot vaikeuttavat aikasarjojen tekemistä ja tarkastelua.

Luonnontieteellisiä aluejakoja on ehdotettu laadittavaksi, mutta sellainen työ kuuluu Luonnonvarakeskukselle. Tällä hetkellä asia ei etene.

Ruotsin tilastoviranomaisella on Deso-järjestelmä (600-3000 asukasta/alue), jonka tyylistä Piela on pohtinut yhtenä mahdollisuutena. Ilmiöpohjaisuutta on tarkoitus viedä Tilastokeskuksen sisäiseen kehitystyöhön.

Keskustelua käytiin lisäksi kuntien osa-aluejaoista. Sellaisia on olemassa Tilastokeskuksella, mutta niiden julkaisemisessa tulee tietosuoja-asiat vastaan. Kaikilla kunnilla osa-aluejakoja ei kuitenkaan ole. Piela pohti, että ne olisi hyvä saada avattua jossakin vaiheessa. Kunnat voivat ladata Tilastokeskuksen ekstranettiin omat tietonsa ja ne päivitetään vuosittain, mutta ylläpito kunnista on ollut vähäistä.

Käyttäjien omia aluejakoja on otettu käyttöön esim. Liettuassa.

Uusia aluejakoja tai käyttäjien omia aluejakoja ei ole nyt tulossa.

- **SDG-indikaattoripilotit**

SDG-pilottien kohdalla työohjelman oli laatia ensin suunnitelmat pilottien toteutuksesta, jonka jälkeen analysoidaan, miten yhteistyötä voidaan kehittää toteutusmallien pohjalta:

SDG 11.3.1. SYKE on laatimassa edotuksen, joka arvioidaan suhteessa SDG-vaatimukseen ja paikkatiedon hyödyntämiseen. Maaliskuussa MML ja SYKE kokoontuvat aiheen tiimoilta. Työssä on tarkoitus huomioida myös Ruotsin vastaava toteutus, jolla pyritään saamaan aikaan indikaattorien vertailtavuutta.

SDG 11.2.1: Pitäisi huomioida liikuntarajoitteisuus paremmin. SYKEN Liiteri-palvelussa voi tehdä analyysjä joukkoliikenteen saavutettavuudesta, joskaan siinä ei ole toteutettuna 500 m:n vyöhykerajaa. Tilastokeskus käyttäisi mielellään omaa ruutuaineistoaan eikä EU:n ruutuja, mutta muut maat ovat enimmäkseen käyttäneet EU:n ruutuja. Tilastokeskus ja SYKE katsovat asiaa tarkemmin heti kun mahdollista.

SDG 15.3.1-Land cover alaindikaattori: Toistaiseksi on laadittu alustava maanpeiteluokitus, joka oli jo lähdössä laajemmalle kommentointikierrokselle, mutta LuKe irtaantui työstä, koska havaitsivat, että tämän indikaattorin kehittäminen ei kuulu heidän ministeriönsä alla, vaan Ulkoministeriön alaisuuteen, missä tämän indikaattori on nähty enemmänkin kehitysyhteistyön piiriin kuuluvana. MMM on tehnyt UM:lle jotakin luokittelua indikaattoriin, mutta tarkempaa tietoa asiasta ei ole toistaiseksi vielä saatu. Suurin osa luokitusluonnoksen luokista on jo mukana Paikkatietoalustan maasto-kohdemallissa, joten suuria muutoksia siihen ei tarvitsisi tehdä, jotta Land cover-alaindikaattori saataisiin muodostettua.

TK on julkaissut oman SDG-portaalinsa. Portaali sisältää tietoa siitä, minkä viraston vastuulla kukin SDG-indikaattori on nykyisen tietotuotannon mukaan.

2. Tilasto-paikkatietoyhteistyön kehittäminen

Kärkihankkeen vuoden 2019 toimintasuunnitelma (s. 2):

” Vuonna 2019 työohjelmaan otetaan myös tilasto-paikkatietoyhteistyö yleisemmällä tasolla täsmentäen toimintamalleja ja -vaihtoehtoja tietovirtatasolla ja alkuvuodesta valmistuvan Geostat 3-projektin GSGF Europe (Implementation for the Global Statistical Geospatial Framework in Europe) -ehdotuksen kansallista toteutusmallia (paikkatiedon laaja-alaisuus mahdollistaa esimerkiksi linkityksiä microdata-tasolla paikkatietoinfran sisäisten yhteyksien tuella jo tiedon alkulähteiltä alkaen).”

Sovittiin, että Esa kirjoittaa konkreettisen ehdotuksen työohjelmaksi. Rina Tammisto ja Essi Kaukonen kommentoivat ainakin Tilastokeskuksen puolelta. Kun kuvaus on valmiina, voidaan pohtia, miten asiaa voitaisiin edistää kärkiteeman puitteissa.